

Zienswijze NVRD op het Ontwerp Circulair Materialenplan (CMP)

Bestemd voor Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum 18 februari 2025

Inleiding

De NVRD verwelkomt het Ontwerp Circulair Materialenplan (CMP) als een belangrijke stap in de transitie naar een circulaire economie. Het CMP voorziet in praktische kennis over wetgeving en kan als brug tussen beleid en uitvoering dienen.

Wij waarderen de verbeterde structuur en toegankelijkheid van het document ten opzichte van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3). Tegelijkertijd constateren wij dat het CMP nog sterk gericht is op de verwerking van afvalstoffen en daardoor barrières opwerpt voor meer circulaire toepassingen zoals bijvoorbeeld hoogwaardig hergebruik. Verschillende hoofdstukken in het CMP (over afbakening, wetgeving en decentrale regels) beperken zich tot een opsomming van bestaande regels. Nieuwe, toekomstgerichte ambities of tools blijven onderbelicht.

Het CMP is nu vooral een verzameling documenten, maar een overkoepelende visie en ambitie ontbreekt. We zouden graag duidelijker omschreven zien waar, we heen willen, hoe we dat moeten bereiken en wanneer? Dit dient gekoppeld te worden aan de ambitie om in 2050 een circulaire economie te hebben. Daarnaast zijn voor de NVRD de drie genoemde ambities (informatievoorziening, ondersteuning innovatie, versteviging juridische basis) vrij abstract en niet meetbaar.

Daarnaast wijzen wij erop dat het CMP voor gemeenten en omgevingsdiensten kan leiden tot extra taken en verantwoordelijkheden (o.a. bij vergunningverlening, toezicht en handhaving). Deze 'taakverzwaring' vraagt niet alleen om passende kennis en capaciteit, maar ook om voldoende financiële middelen. De voorziening uit het gemeentefonds staat echter onder druk vanaf 2026, waardoor een veronderstelde extra inzet lastig te realiseren is. De NVRD benadrukt het belang om deze financiële consequenties mee te wegen bij de verdere uitwerking van het CMP.

De NVRD roept daarom op tot:

1. Heldere en meetbare doelstellingen met solide monitoring (inclusief tussentijdse rapportages).
2. Eenduidige en eenvoudige definities rondom afvalstatus en einde-afvalstatus, met oog voor een gedifferentieerde risicogerichte benadering.
3. Verankering van de gemeentelijke regierol en decentrale beleidsruimte, plus instrumenten om preventie en innovatieve inzamelsystemen te stimuleren.

4. Meer aandacht voor preventie, verplichte recycelaatpercentages en innovatie in keten- en afvalplannen, inclusief praktische belemmeringen (certificering, vergunningprocedures).
5. Concretere uitwerking van ketenplannen (verpakkingen, metalen, glas, openbare ruimte, etc.) en regie op hoogwaardige hergebruikstrajecten.
6. Meer duidelijkheid over de juridische afdwingbaarheid en de manier waarop het ministerie eventuele afwijkingen van het CMP opvolgt.

Zonder heldere afspraken, een duidelijke juridische status en concrete actiepunten dreigt het CMP een opsomming te blijven van bestaande regels, in plaats van een stuwende kracht voor de circulaire economie. Het is zaak dat het CMP verder wordt doorontwikkeld tot een samenhangend en toekomstgericht beleidskader, waarin alle betrokken partijen – van gemeenten en producenten tot inzamelaars en burgers – daadwerkelijk worden gefaciliteerd en aangemoedigd om circulaire keuzes te maken.

In het verlengde hiervan benadrukken wij de noodzaak van voldoende beleidsmatige en financiële ruimte om de circulaire ambities waar te maken. Te gedetailleerde of inflexibele regels (zoals een verplichte melding of verstrekingsverplichting bij afwijkingen van het CMP) kunnen leiden tot extra administratieve lasten en onnodige vertraging. De NVRD ziet liever een kader dat enerzijds duidelijke grenzen stelt, maar anderzijds ruimte biedt voor lokaal maatwerk en experimenten.

In deze zienswijze zullen wij voor de – meest relevante documenten uit het CMP voor onze sector – een aantal vragen, feedback en suggesties meegeven. We hopen van harte dat dit bijdraagt aan een beter en aanscherpt CMP. Daarnaast kijken we uit naar de reactie op onze vragen.

Hoofdlijnennotitie

Met een versterkte ketenbenadering, heldere uitgangspunten, aanscherping van regels en standaarden en praktische handvatten, biedt het CMP een aanzet om circulair materiaalgebruik te bevorderen. Afvalstoffen zouden geen eindpunt meer moeten zijn, maar een onderdeel van een continue materiaalcyclus. Dit uitgangspunt onderschrijven wij. Wat wel opvalt is dat er veel gesproken wordt over afvalstoffen in plaats van grondstoffen. Dit past volgens de NVRD niet bij de geest van het CMP. Een afvalstof is immers niet meer te recyclen of bijvoorbeeld te hergebruiken, waar dat bij grondstoffen wel het geval is.

De focus van het CMP blijft volgens de NVRD daarom te sterk gericht op de verwerking van afvalstoffen. Hoewel het beschermen van volksgezondheid en milieu uiteraard essentieel is, leidt deze benadering tot onnodige barrières bij het inzetten van materialen op een hoger niveau van circulariteit. De algemene onduidelijkheid over de afvalstatus en het proces om tot einde-afvalstatus te komen, blijven een struikelblok. Het zou beter zijn om de afvalstatus veel specifieker te richten op daadwerkelijk gevaarlijke stoffen en materialen, en een eenvoudiger risicobeoordeling te hanteren voor materialen met een laag of verwaarloosbaar risico.

Daarnaast vraagt de NVRD zich af of het niet mogelijk is eenvoudiger afwegingskader te ontwikkelen dat risicobeheersing enerzijds en circulariteit anderzijds combineert. In lijn hiermee stelt de NVRD voor om in sommige gevallen te denken aan een 'begin-afvalstatus' in plaats van 'einde-afvalstatus', gekoppeld aan een vereenvoudigde risicobeoordeling (bijvoorbeeld naar analogie van het Safe Loops-initiatief van het RIVM).

Algemene vragen

- Het CMP wordt regelmatig geactualiseerd: hoe wordt dit geborgd en hoe worden stakeholders structureel betrokken?
- Wat is concreet de beoogde impact van het CMP op te behalen circulaire doelen?
- Hoe wordt gemonitord met indicatoren en tussentijds gerapporteerd? Welke maatregelen leveren wat op?
- Komt er op de CMP-website ruimte voor uitwisseling van best practices, kennis en samenwerking?
- Hoe bevordert de rijksoverheid concreet de samenwerking in de keten?
- Hoe worden gemeenten voldoende financieel ondersteund bij de extra taken die voortkomen uit het CMP?

Verschil tussen LAP en CMP (1.2)

Het LAP was vooral gericht op afvalstoffenbeleid, terwijl het CMP breder kijkt naar de hele keten: ontwerp, productie, gebruik, afvalverwerking en nieuwe toepassing. Dit is een waardevolle verbreding. Tegelijk ontbreekt een meer economische benadering die het gebruik van secundaire grondstoffen sterker faciliteert en stimuleert.

Wetstrajecten (2.3)

Wordt bij de aanpassing van de Wet milieubeheer ook naar andere punten gekeken, zoals het verder in lijn brengen met de Europese kaderrichtlijn voor 'stedelijk afval'? Dit blijft onduidelijk.

Afvalstof of niet-afvalstof (3.2.3.)

Het onderscheid tussen afvalstof, grondstof en product blijft een kernvraag. De NVRD bepleit een eenvoudiger en uniformer afwegingskader, met aandacht voor:

- Risicobeheersing: enkel gevaarlijke of zeer zorgwekkende stoffen volwaardig als 'afval' beschouwen.
- 'Afvalstatus' niet klakkeloos toekennen bij elke ontdoening, zeker niet als producten kansrijk zijn voor hergebruik.

Thermische afvalverwerking (3.2.6)

Bij calamiteiten (bijv. langdurige uitval van een AVI) is er onvoldoende regie op storten en opslaan. De NVRD zou in het CMP graag een antwoord zien op de vraag of er geen aanvullende voorzieningen moeten komen om bij dergelijke gebeurtenissen sneller te kunnen schakelen. Ook zien wij hier een duidelijkere regierol voor het Rijk weggelegd, bij dergelijke calamiteiten.

Afvalpreventie ontbreekt (3.3.2.)

Hoewel het CMP aandacht besteedt aan alle fases in de productketen, blijft er weinig nadruk op preventie. Gemeenten missen concrete instrumenten om lokaal afvalpreventie te stimuleren; het CMP noemt vooral zwerfvuil en rommel in de openbare ruimte.

Wij bepleiten:

- Duidelijke doelstellingen en indicatoren voor preventie (wie, wat, wanneer?).
- Toegankelijke handvatten voor lokale overheden om preventie in vergunningen of beleid te integreren.

- Aandacht voor 'consumptie onderweg' en prikkels om verpakkingen en on-the-go consumptie te beperken.

Circulair materiaalgebruik ontwerp CMP (3.3.3)

Het CMP besteedt aandacht aan alle fasen in de productketen, maar het blijft bij vooral informerende teksten over de bestaande mogelijkheden. Een actievare, sturende benadering kan beter inzichtelijk maken waar belemmeringen zitten en hoe die worden weggenomen.

- **Verplichte recycelatpercentages** in producten, zoals in diverse sectoren wordt bepleit, komen onvoldoende terug in het CMP.
- **Begin- versus einde-afvalstatus:** overweeg een systeem dat uitgaat van een laag risiconiveau, zodat materialen zonder gevaar gemakkelijker in 'grondstof'-status blijven.
- **Innovatie en pilots:** de NVRD zou graag zien dat het CMP expliciet experimenteerruimte toelaat (via pilots), bijvoorbeeld voor voedselrestenvermalers, Bokashi, bundeling KWD-stromen, circulaire ambachtscentra, etc. Dit vraagt om een helder en niet-bureaucratisch toelatingskader, zodat projecten niet vertragen door verplichte meldingen of lange vergunningprocedures

Vollastsystematiek en koplopers (3.4.1)

Bij de invoering van nieuwe, hogere standaarden kan een vollastverklaring ervoor zorgen dat er (te) lang twee parallelle systemen blijven bestaan. Is er een maximumtermijn waarbinnen de oude standaard definitief moet worden vervangen? Bovendien kan een vollastverklaring ongewenste neveneffecten hebben (bijv. fraudegevoeligheid of belemmering van innovatie). De NVRD pleit voor heldere kaders rond vollast en maximale overgangstermijnen.

Decentrale regels

Decentrale overheden hebben vaak de regie over lokale afvalscheiding, inzamelstructuren en vergunningverlening. Het CMP geeft decentrale regels vooral in de vorm van bestaande beleidskaders, maar mist een visie hoe gemeenten en provincies gestimuleerd worden om bijvoorbeeld nieuwe, integrale inzamelsystemen (o.a. voedselrestenvermalers in hoogbouw) te realiseren.

De vraag blijft: welke extra instrumenten krijgen gemeenten om lokaal afvalpreventie te stimuleren? Nu richt het CMP zich vooral op zwerfvuil en rommel in de openbare ruimte. Een breder palet aan decentrale mogelijkheden (om duurzamere consumptie te stimuleren) blijft achterwege.

Gescheiden inzameling huishoudelijk afval

Gemeentelijke regie en integrale afweging

Gemeenten hebben een rol als regisseur van afvalbeheer maar het CMP is onduidelijk over hoe deze regierol verder wordt versterkt. Gemeenten kunnen daarnaast regels voor afvalscheiding opnemen in de Afvalstoffenverordening of het Omgevingsplan. Het splitsen van regels kan onwenselijk zijn. De NVRD ziet graag dat het ministerie beter toelicht hoe deze keuzes gemaakt kunnen worden. Het CMP spreekt daarnaast over een verkenning

uniformering (p.12, Toekomstplannen). De pleit ervoor om 'uniformering' te veranderen in 'harmonisering'. Op deze manier blijft er meer ruimte over om maatwerk mogelijk te maken.

Bron- en nascheiding (2.1):

- De balans tussen bron- en nascheiding (2.1) blijft vaag. Beter is expliciet te benoemen welke stromen hoogwaardig te recycleren zijn via bronscheiding en welke via nascheiding.

Wel/niet-lijsten (2.2)

- Er is behoefte aan consequente lijsten per afvalstroom. Sommige stromen (PMD, OPK, KCA) ontbreken of staan verspreid op verschillende websites (LAP, VANG). Duidelijke, uniforme wel/niet-lijsten voorkomen verwarring.

Wat zijn de verplichtingen van gemeenten voor gescheiden inzameling? (3.1)

- De tekst spreekt van 'zelf doen of uitbesteden', maar niet van 'inbesteden' (via overheids-NV's).
- Het is nu Onduidelijk of gemeenten andere partijen 'kunnen' of 'moeten' toelaten (UPV-plichtige producenten).

Wat moeten gemeenten gescheiden inzamelen? (3.2)

- GFT moet gescheiden, PMD en glas mogen ook via nascheiding. Dit kan duidelijker worden uitgewerkt.
- Gemeenten moeten 'regelmatig' beoordelen of afwijken van bronscheiding nog gegronnd is, maar dit lijkt een papieren eis.

Welke regels gelden voor de milieustraat? (3.3)

- Gemeenten zijn niet verplicht bedrijfsafval te accepteren, maar de AEEA-Regeling staat kleine bedrijven wél toe de milieustraat te gebruiken. Hier is behoefte aan meer duidelijkheid.
- Tabel 2 (p.3.3.1) noemt 'banden van voertuigen', maar specificeert niet of dat ook fietsen, scooters e.d. betreft.
- Criteria als "hoog afvalaanbod" en "spaarzaam gebruik van perscontainers" (4.3) zijn te vaag.

Hoe verhoudt de zorgplicht van gemeenten zich tot producentenverantwoordelijkheid? (3.4.)

- De tekst mist verwijzingen naar SUP-wetgeving (3.4) en UPV-regelingen (bv. drinkbekers, lichte plastic tassen, etc.).

Voorwaarden voor afwijken van gescheiden inzameling bioafval van huishoudens (gft/gfe-afval) (4.1)

- De waarde van compost (koolstof, nutriënten) ontbreekt. Het CMP beperkt zich tot kostenbesparing en VANG-doelstellingen.
- "Meerkosten GFT bovenop basisvoorzieningenniveau €265 per ton" behoeft uitleg. Hoe wordt dit geïndexeerd?

Voorwaarden voor afwijken van gescheiden inzameling metaal (inclusief blik), kunststof of glas (4.2)

- De tekst stelt dat beide methoden een vergelijkbaar resultaat opleveren; duidelijker onderscheid in kwaliteit en kwantiteit van recycling is gewenst.

Toekomstplannen (5)

- Er ontbreekt een visie op de mate van harmonisering of standaardisering. Dit is met name van belang in dichtbebouwde of grootstedelijke gebieden om inzamellogistiek te optimaliseren.

Overzicht wetgeving ontwerp CMP

De beschrijving van de juridische kaders (Omgevingswet, UPV, SUP, etc.) is nuttig, maar blijft hoofdzakelijk informatief en biedt weinig concreet perspectief op hoe de overheid belemmeringen voor circulaire initiatieven wegneemt. In paragraaf 3.3.2 van het CMP wordt verwezen naar Ecodesign-wetgeving (ESPR). Wij hebben een aantal vragen:

- Verbod op vernietiging van onverkochte kleding en schoeisel (ESPR): hoe wordt dit gehandhaafd, en wat als producten niet als afval maar als product naar andere landen gaan?
- Productveiligheid: hoe voorkomen we dat producten van lage kwaliteit (via webwinkels) alsnog de Europese markt overspoelen en vroegtijdig afval worden?
- Kritieke grondstoffen: de EU stelt criteria op voor recyclingcapaciteit (vanaf 2027). Hoe wordt dit in het CMP verankerd?
- Reparateursregister (Richtlijn (EU) 2024/1799): hoe voorkomen we dat reparatie duurder of omslachtiger is dan nieuwkoop?

Reparatie en hergebruik

Producenten (3.1.)

De NVRD vindt het een gemiste kans dat – in nota bene het Circulaire Materialen Plan – er niet ingegaan wordt op verplichte toepassing van recyclelaat door producenten.

Zijn er regels die belemmeren dat oude partijen, zoals onverkochte voorraden, opgekocht kunnen worden voor hergebruik? (3.2.1.)

De tekst lijkt te suggereren dat hergebruik in dezelfde vorm altijd hoger gewaardeerd moet worden dan hergebruik in een andere vorm (bv. snijplank maken van een tafel). In de praktijk kan alternatieve herbestemming soms economisch of milieutechnisch beter zijn. Het CMP zou meer ruimte moeten bieden voor deze nuance.

Milieustraten (3.3.)

De regelgeving rondom hergebruik van materialen op milieustraten is te rigide. Soms moeten producten vóór reparatie al als afval worden bestempeld. Een systeem waarbij materialen die binnenkomen als afval alsnog eenvoudig kunnen worden geclassificeerd als 'grondstof' of 'product' zou hergebruik bevorderen.

Certificering voor reparateurs (p. 3.3.3)

Het verplichte CENELEC-certificaat belemmert kleine initiatieven (Repair Cafés, kringloopwinkels) om onderdelen te 'kannibaliseren' en apparaten te slopen voor bruikbare componenten. De NVRD vraagt differentiatie in de certificeringseisen.

Onzekerheid rondom gratis weggeven van materialen (p. 3.3.5)

Onder 3.3.2 wordt gesteld dat de gemeente economische activiteiten mag ondernemen mits de gemeente zich houdt aan vier belangrijke gedragsregels. Gedragsregel 2 stelt dat overheden hun eigen overheidsbedrijven niet mogen bevoordelen ten opzichte van concurrerende bedrijven. Het verwijzen naar het antwoord van 3.3.2 als antwoord op 3.3.5 is echter niet afdoende.

In 3.3.5 wordt gesteld dat gemeenten, materialen – die nog bruikbaar zijn – gratis mogen weggeven o.a. aan andere ondernemers. Indien gemeenten gratis materiaal geeft aan ondernemers, kan bij andere ondernemers het idee gaan leven dat ze benadeeld worden omdat zij wel kosten maken om aan materiaal te komen. Dit kan leiden tot frictie. Om dit te voorkomen zou een richtlijn wenselijk zijn waaraan gemeenten zich kunnen houden bij het maken van afspraken tussen gemeenten en ondernemers. Dit leidt o.a. tot transparante beslissingen van gemeenten. In de richtlijn zou kunnen staan hoe gemeenten in dit geval tot transparante en gedragen keuzes kunnen komen.

Afvalplannen

Afvalplan batterijen

Voor batterijen is onder meer een UPV-regeling van kracht. We zien dat het CMP beperkt aandacht besteed voor extra sturing op de volgende punten:

- Duidelijkere inzamelstructuren en recyclingdoelen.
- Handhaving op inschrijf- en aanmeldragers (bijv. kleine e-batterijen en accu's, zoals e-bikes).
- Koppeling met producenten en detailhandel.

Afvalplan kunststoffen

- Er wordt gesproken over gemengd kunststof en residuen uit de sortering van gemengd kunststof. De NVRD ziet graag dat er een maximaal percentage sorteerbare stromen wordt vastgesteld. (Pagina 5.)
- Waarom geldt de €265/ton regeling alleen voor thermoplasten? Kan dit worden uitgebreid? (Pagina 12)
- Kwaliteit van gerecyclede kunststoffen: er is behoefte aan duidelijke normen om hoogwaardige recycling te borgen.
- Te weinig aandacht voor complexe multilayer-kunststoffen, die recycling bemoeilijken.

Afvalplan luiers

- Recycling zou de minimumstandaard moeten zijn zodra er voldoende capaciteit is.
- Definieer 'voldoende recyclingcapaciteit' en koppel dit aan een tijdpad.
- De invloed van UPV op hogere recyclingpercentages ontbreekt.

Afvalplan restafval

- De minimumstandaard stelt dat residu ten minste moet kunnen worden verbrand; kan dit worden geconcretiseerd? (Pagina 5)
- Welke voorwaarden gelden voor uitsorteren en waar staan deze beschreven? Deze zien we ook graag hier terug (pagina 13)
- De restcontainer van de milieustraat mag worden nagescheiden om mono stromen af te scheiden, maar is niet verplicht. De NVRD vindt het goed dat dit niet verplicht is, maar vraagt wel om duidelijke richtlijnen. (Pagina 14)

Afvalplan verpakkingen

- Wij constateren dat het een gemiste kans is dat er geen ketenplan voor verpakkingen is opgesteld, omdat er nu nauwelijks handvaten zijn om eisen op te voor de ontwerpfase. Dit kan juist meer sturing geven op ontwerp en recycling.
- Onduidelijkheid rond 'schud-, schrap- of schraap leeg' en classificatie van spuitbussen (gevaarlijk afval?) (Pagina 3;9)
- Bij nr. 31 wordt gesproken over EPS-verpakkingen van elektronica. Er zijn echter nog meer EPS-verpakkingen dan voor elektronica (pagina 4)
- Spuitbussen staan nu onder gevaarlijk afval (112A) als voorbeeld genoemd. Inmiddels is bekend dat lege spuitbussen voor huishoudelijk gebruik niet meer als gevaarlijk aangemerkt hoeven te worden en prima gerecycled kunnen worden. Later in dit hoofdstuk wordt hierop ingegaan (zoals op pagina 6 onder e) maar het is goed om ook in deze tabel die kanttekening te plaatsen. (Pagina 5.)
- Hier worden drankenkartons genoemd. Er zijn echter ook andere laminaat en *multilayer* verpakkingen. Die worden hier niet genoemd maar dat zou wel moeten. Bijvoorbeeld door de toevoeging van en soortgelijk (Pagina 6)
- Bij de milieustraat: Voor EPS kan met een maatwerkvoorschrift een aparte inzamelvoorziening worden aangewezen. Vraag is of dit ook voor andere stromen zoals bijvoorbeeld puin kan. (Pagina 11)
- Onder recyclen wordt gesproken over het doel recyclen van verpakkingen glas, papier en karton en EPS. Zou dit niet hoogwaardig moeten zijn. (Pagina 13)
- Onder de beschrijving van niet-recyclebare verpakkingen wordt gesproken van een "verpakking die een combinatie is van materialen die samen niet te recyclen zijn en mechanisch ook niet te scheiden zijn". Hiervoor zouden ontwerpeisen geformuleerd kunnen worden. (Pagina 13)
- Voor partijen verpakkingsafval die nog niet naar soort gescheiden zijn is andere nuttige toepassing (bijvoorbeeld hoofdgebruik als brandstof) alleen toegestaan als is aangetoond dat uitsorteren t.b.v. het verkrijgen recyclebare fracties niet mogelijk is. Dit geldt ook voor het verwerken van drankenkartons die niet voor recycling geschikt zijn. De vraag is hier onder welk% recyclebare fracties uitsorteren niet mogelijk wordt geacht. (Pagina 13)

- Onder het kopje inzameling en UPV wordt gesproken over kunststof verpakkingsafval. Goed om hier te noemen dat de fractie als PMD wordt ingezameld of nagescheiden. (Pagina 17)
- Onder hergebruik wordt de intentie van de houder genoemd. Bij statiegeld is de intentie van de houder hergebruik. (Pagina 18)
- Er wordt gesteld dat er naar verwachting in verpakkingen geen kritieke materialen. Zouden (non-) Ferro stromen niet dusdanig aangemerkt moeten worden? (Pagina 18)

Afvalplan matrassen

- Positief dat recycling de minimumstandaard is.
- Het CMP kan explicieter ingaan op circulair matrasonwerp: hoe stimuleren we demontage en hergebruik van schuim, textiel, metalen veren?
- Hoe verhoudt een verbod op vernietigen van onverkochte voorraden zich tot de UPV-regeling, waarin deze voorraden zijn uitgezonderd?
- Tussentijdse recyclingdoelen maken het proces meetbaar. (7.3)

Afvalplan groenafval

- Algemeen zien wij graag antwoord op de vraag waarom er onderscheid tussen bioafval en groenafval wordt gemaakt terwijl dit in Europees verband allemaal onder de noemer 'bio waste' valt? Daarop zouden we graag een toelichting zien.
- Minimumstandaard omvat composteren/vergisten én verbranden. Dit kan haaks staan op circulaire principes (voorkeur voor materiaalbehoud).
- Bepaalde definitie van incidentele nuttige toepassing (bv. schors). Bokashi en blad laten liggen vallen hierbuiten. (2.1, 2.2)
- Onvoldoende aandacht voor gemeentelijke impact bij grensoverschrijdend transport (administratieve lasten). (3.)
- Er ontbreekt hier een uitgewerkte visie op innovatieve technieken (biochar, mycelium) Deze zien we graag opgenomen. (5.2.2)
- Er ontbreken richtlijnen voor invasieve exoten. (5.2.2.4)

Afvalplan bioafval

- Er wordt verwezen naar 5.2 toelichting op minimumstandaard. Voor categorie a, b, d is de minimum recycling (waarin a. alleen een specifieke soort recycling; composteren/vergisten met doel om toegestane meststof te produceren.). Onduidelijk is wat bedoeld wordt met de andere soorten recycling (categorie b en d?). Composteren/vergisten zonder een meststof te produceren of verbranden anders dan verwijderen? Andere nuttige toepassing? (2.)
- Gemeenten hebben te maken met vergunningverlening en handhaving rondom transport. Het afvalplan benoemt deze taken en erkent de rol van de ILT bij grensoverschrijdend transport, maar biedt geen concrete oplossingen om de administratieve lasten te verminderen. Zoals gestroomlijnde digitale processen of efficiëntere samenwerking met de ILT worden niet uitgewerkt. Dit kan een belangrijk aandachtspunt zijn om de uitvoerbaarheid te verbeteren. (3.)

- Het afvalplan biedt richtlijnen voor het gescheiden inzamelen van bioafval, maar er ontbreekt concrete ondersteuning voor gemeenten om verontreinigingen te voorkomen, zoals bijvoorbeeld verbeterde communicatiecampagnes richting huishoudens of technologische innovaties. (5.1.1)
- In de tabel staat bij recyclen de volgende tekst. Het recyclen van bioafval is bijna altijd mogelijk en daarom is dat voor alle afvalstoffen in beginsel ook de minimumstandaard. Voor Gft-afval van huishoudens (groente- fruit- en (fijn) tuinafval) en gelijksoortig organisch bedrijfsafval is alleen een specifieke vorm van recyclen toegestaan, namelijk composteren en/of vergisten om een toegestane meststof te produceren. Hierin lees bij vergisten dat het alleen zou gaan om een toepasbare meststof te produceren en mist de optie brandstof (gas). (5.2.)
- Composteren en vergisten worden als standaardmethoden benoemd en de waardevolle componenten in bioafval, zoals organische stoffen, vezels en nutriënten worden erkend, maar er wordt slechts algemeen gerefereerd aan toekomstige mogelijkheden binnen de biobased economy zonder specifieke aandacht voor innovatieve toepassingen zoals bio plastics, biochar of fosfaatterugwinning. Meer concrete voorbeelden en richtlijnen om deze technologieën lokaal te stimuleren zou handig zijn. Hier gerefereerd aan cascadering als nadere uitwerking afval hiërarchie. Wat is de status van cascadering in deze? Wij pleiten ervoor dat hierin wordt het principe 'Hoe hoogwaardiger hoe beter' wordt gevolgd (5.2.2.1)
- De richtlijnen voor de verwerking van bioafval met dierlijke bijproducten zijn gedetailleerd, maar de administratieve lasten voor gemeenten en afvalinzamelaars worden niet voldoende besproken. Uniforme procedures en een duidelijke taakverdeling zijn nodig. (5.2.2.3)
- De initiatieven voor kleinschalige verwerking, zoals wormencompostering en Bokashi worden erkend. Echter, er ontbreekt een duidelijke beschrijving van hoe gemeenten deze initiatieven praktisch kunnen ondersteunen en integreren in bestaande systemen. (5.2.2.4)
- Hoewel het afvalplan aangeeft dat voedselrestvermalers alleen onder strikte voorwaarden mogen worden gebruikt, mist een strategie om huishoudens in hoogbouw beter te betrekken bij het scheiden van bioafval. Dit kan bijvoorbeeld door de introductie van specifieke inzamelpunten in flatgebouwen of stimulering van collectieve initiatieven. (5.2.2.6)
- Het afvalplan benadrukt de rol van het verminderen van voedselverspilling, maar biedt geen concrete acties of instrumenten die gemeenten kunnen inzetten. Praktische tools zoals een stappenplan voor samenwerking met lokale ondernemers of scholen kunnen hier een toevoeging zijn. (6.2)

Afvalplan elektronisch afval

- De Regeling AEEA staat kleine bedrijven toe om e-waste in te leveren op de milieustraat, maar gemeenten zijn hiertoe niet verplicht. Duidelijker beleid is wenselijk. (3.3)
- Zie ook de opmerkingen over CENELEC-certificering en Repair Cafés.

Afvalplan metalen

- Het CMP stelt dat de minimumstandaard voor metalen recycelen is, maar stimuleert onvoldoende hoogwaardig hergebruik (bv. schoonmaken, lichte reparatie of check).
- 'Afvalstatus' moet aan de voorkant geregeld kunnen worden, zodat metalen niet automatisch afval zijn als de ontdoener dat aangeeft. Intentie is relevant.
- Voorbeelden: een fiets of metalen onderdelen kunnen door kleine aanpassingen of reparaties direct opnieuw gebruikt worden. Dit vraagt om duidelijke regels die hergebruik niet onnodig belemmeren (bv. symbolische overname van €1).

Afvalplan glas

- Recycling is de minimumstandaard, maar vlakglas kan soms hoogwaardiger worden hergebruikt, bijvoorbeeld in de bouw (tweedehands bouwmaterialen).
- De omgevingsdienst wil vaak vooraf weten wie het glas waar gaat toepassen, wat hergebruik belemmert. UPV-organisaties zoals Vlakglas Recycling Nederland richten zich op materiaalrecycling, niet op producthergebruik.
- Aanbeveling: stimuleer initiatieven waarbij vlakglas uit sloop of renovatieprojecten kan worden gecontroleerd en opnieuw verkocht.

Afvalplan openbare ruimte

- Het CMP behandelt openbare bakken en straatvuil 'altijd als afval', en geeft aan dat "de materialen behandeld in dit afvalplan altijd afval zijn". Daardoor is er weinig ruimte voor hergebruik of nascheiding van grondstoffen in openbare prullenbakken.
- Praktijkvoorbeelden (bijv. proef McDonald's en gemeente Den Haag) tonen dat homogene stromen in openbare bakken deels kunnen worden nagescheiden voor recycling.
- Het CMP zou open moeten staan voor nieuwe ontwikkelingen en technieken, in plaats van a priori te stellen dat straatvuil geen waardevolle stroom kan zijn.

Ketenplannen

Het aantal ketenplannen is momenteel nog beperkt naar mening van de NVRD. Om vaart te maken met de transitie dringen wij erop aan om het aantal ketenplannen in de komende jaren op te voeren.

Ketenplan textiel (p. 8-9)

- Ultra fast fashion is slecht recyclebaar en niet herdraagbaar. Hoe reguleert het CMP dit? Hoever reikt de ESPR?
- Hoe verhoudt het verbod op vernietiging van onverkochte voorraden zich tot de Nederlandse UPV textiel waarin onverkochte voorraden zijn uitgezonderd? (1.1.1.)
- Handhaving UPV-doelen (par. 1.2.3) mist.
- Ecodesign en recyclelaat (p.4.1): te weinig concrete verplichtingen.
- Fast-fashionbelasting en andere gedragsprikkelers ontbreken.

- Textiel uit sortering of demontage, zoals bekleding van banken, autostoelen en boxsprings, blijft nu onbenut.

Ketenplan hout (p. 6-7)

- Onduidelijkheid over UPV-doelstellingen (par. 1.2.3) voor houten verpakkingen.
- Wanneer A-hout van B-hout gescheiden moet worden ingezameld heeft dit consequenties voor de indeling op de milieustraat én de verdeling van schaarse ruimte op de milieustraat. De NVRD snapt het belang van de gescheiden inzameling van A- en B-hout maar wilt graag weten of hier al concrete plannen voor zijn en zo ja, op welke termijn deze te verwachten zijn (p.6.3).
- Tekst suggereert dat gebruiksfase bepaalt of hergebruik mogelijk is; in werkelijkheid kan pas ná gebruik worden beoordeeld of hout hoogwaardig kan worden hergebruikt.
- Implementatieplan (par. 7.1) ontbreekt.
- In de praktijk wordt hout doorgaans meteen versnipperd, dus de stelling dat het heel gehouden blijft, is misleidend.

Ketenplan zonnepanelen

- De meeste zonnepanelen worden niet in de EU geproduceerd, dus beïnvloeden we ontwerp en productie slechts beperkt. Wel kan Nederland lokaal hergebruik van panelen faciliteren. Dit zouden we graag specifieker opgenomen zien
- Onduidelijk zijn de normen voor hergebruik: hoeveel opbrengst moet nog uit een paneel komen, en hoe maak je hergebruik 'voldoende zeker'? (8.)
- Voor omgevingsdiensten is het problematisch als vooraf niet bekend is waar een paneel zal worden hergebruikt. Dit remt initiatieven om zonnepanelen een tweede leven te geven.